

ШЛЯХ

БЮЛЕТЭНЬ БЕРАСЬЦЕЙСКИХ РЕГІЯНАЛЬНЫХ

3-1989

РАД БНФ «АДРАДЖЭНЬНЕ»

ВЫДАЕЦА 3 САКАВІКА 1989 ГОДА

КАСТРЫЧНИК

ІХ ЗАКЛІК І СПРАВЫ

Кастусь ЦІРКА

Іх заклік

Усе — мітынгавец даволі! Досыці!
Зноў вас, харошых, у аглобі прасяці!
Нашто спрачацца вам, крытыкавец!
Ад вас адно патрэбна: працаваці!
Валам рабочым, вам цяпер без слова
Цягнуць патрэбна воз перабудовы!
А мы за вас, і ціхіх, і слухаваных,
Зноў будзем думаць ды спускаць вам
планы.

Усе будзе вам, каб толькі вы маўчалі!
Ды нас, уладакрасаў, не чапалі!
Ну, а каб быў парадак, паганялоў!
Для вас, паворце, знойдзецца нямаю!
Каб энхто з вас не хадзіў улегцы,
Трымаць мы будзем моцна ўлады
лейцы.
Вас будзем зноў у воз свой запрагаць!
Ды ў рай дубцамі, неразумных, гнаць!

Толькі Берасцейскія гарадскі і раённыя выканкамы забаранілі або праігнаравалі заявы на правядзенне:

- схода 24.09.88г. на тэму: "Абмеркаванне Указа Вярхоўнага Савета СССР аб правядзенні мітынгаў і дэманстрацыяў у СССР";
- схода 25.09.88г. на тэму: "Забеспячэнне паўнаўладзя Саветаў — асновы самакіравання ў краіне";
- мітынгу 1.10.88г. на тэму: "Перабудова: галоснасць, дэмакратыя, сацыялізм";
- мітынгу 15.10.88г. у падтрымку перабудовы;
- мітынгу 23.10.88г. на тэму: "Як мы ахоуваем прыроду";
- тры сходы па вылучэнню кандыдатаў у народныя дэпутаты СССР па месцу жыхарства;
- мітынгу 26.04.89г. на тэму: "Трохгоддзе Чарнобыля. Чарнобыль — наш боль і гнеў";
- мітынгу 20.09.89г. на тэму: "Абмеркаванне праектаў Законаў БССР аб выбарах";
- рэквіема 28.10.89г. на тэму: "Дзяды: спрадзім доўг памяці перад продкамі!";

ХРОНІКА

Б е р а с ь ц е, 20 і 27 жніўня, 3 і 10 верасня. Па рашэнню Рады БНФ на вул. Савецкай арганізаваны збор подпісаў пад прапановамі зьмен у праекты Законаў аб выбарах. Пры правядзенні гэтай акцыі 27 жніўня міліцыяй затрыманы М.Пракаповіч. Ён абвінавачаны ў арганізацыі несанкцыянаванага пікетавання. 5 верасня суддзя Т.Сучок прызнала М.Пракаповіча вінаватым. Рашэнне суда аспрэчана.

М е н с к, 9 верасня. Адбыўся інфармацыйны сход па утварэнню Рабочага Саюза Беларусі, на якім абраны арганізацыйны камітэт РСБ. У рабоце схода прымалі удзел дэлегаты ад Берасцейскай вобласці.

Бандэя адрэагавала на гэтую акцыю стварэннем "Савета трудовых коллективов Белоруссии". Нарадзіліся: арганізацыя з правам заканадаўчай ініцыятывы і ініцыятыва — выбары па вытворчых акрутах!

І ня дзіва, бо выбіраліся дэлегаты на канферэнцыю апаратам — дэлегатам Раткевіч /Брэскае дынавае аб'яднанне/ быў зашверджаны СПК у прысутнасці толькі чатырох рабочых!

Працяг на стр.2

ХАДЖЭНЬНЕ ПА ПРЫСТУПКАХ ГАЛОСНАСЬЦІ

Цёплымі надзельнымі днямі канца жніўня — пачатку верасня увагу берасцейцаў прыцягвалі стэнды, устаноўленыя каля кінатэатра "Беларусь". На іх былі зьмешчаны прапановы рэгіянальнай Рады БНФ аб зьменах у праекты Законаў БССР аб выбарах. Тут жа вёўся збор подпісаў людзей, якія падтрымлівалі прапанаваныя зьмены, каб пасыла даслаць іх у Прэзідыум Вярхоўнага Савета БССР. Усе, як кажуць, было палюдску. Праўда, ня ўсе берасцейцы станоўча рэагавалі на грамадскую ініцыятыву Рады: некаторыя раілі ісьці капачь канавы /пераважна тыя, хто да адстаўкі пасылаў на гэтую высокапрадукцыйную працу навабранцаў, каб ім дурныя думкі ў галаву ня лезлі/; іншыя рэкамендавалі абмяркоўваць праекты дома, на кухні /а гэта ўжо пераважна кіраўнікі цяперашня/; былі і песімісты, што ўвогуле страцілі веру ў рэальнасць перамен у жыцці рэспублікі.

Аднак пераважная большасць гараджан і гасцей падтрымлівала прапановы Рады, уступала ў дыскусіі з тымі, хто спрабаваў сарваць збор подпісаў. Сярод апошніх асабліва актыўнай 27 жніўня была міліцыя: двойчы прадстаўнікі Рады "запрашалі" у Ленінскі райаддзел, дзе ўрэшце быў складзены пратакол аб несанкцыянаваным мітынгу. Да гонару той жа міліцыі трэба зазначыць, што яна хутка перабудавалася і ў наступныя надзелі арганізатарам збору подпісаў /а зусім ня мітынгаў ці пікетаў/ ужо толькі ахоувала. Чаго ня скажаш пра народны суд Ленінскага раёна, які ў асобе народнага суддзі Т.Сучок класіфіцыраваў акцыю Рады як "несанкцыянаванае пікетаванне... з трымаваннямі па выбарах народных дэпутатаў". Прафесіяналы-юрсты, прачытаўшы такое, разводзілі рукамі, паказваючы пальцамі некуды ўверх. Што ж, чаканьне хуткай перабудовы і там, на версе, пакуль не даводзіцца, у чым неўзабаве Рада мела магчымасць пераканацца.

У працэсе збору подпісаў, абмеркаванняў законапраектаў у групах падтрымкі БНФ на прадпрыемствах, Рада сфарміравала свой пакет прапановаў. Насяпела неабходнасць вынесці гэтыя прапановы для абмеркавання з шырокім колам грамадскасці, каб выпрацаваць калектыўную думку берасцейцаў. У гарвыканкам была пададзена заяўка на правядзенне 20 верасня агульнагарадскога мітынгу.

14 верасня па гэтай пытанню адбылося нечарговае пасяджэнне гарвыканкама, на якое былі запрошаны і прадстаўнікі Рады. Ужо з самага пачатку пасяджэння вельмі нагадвала спектакль, фінал якога ўсім членам гарвыканкама бачыўся даволі адназначна. Людзі, за якіх мы некалі аднадушна апускалі свае бюлетэні, уставалі і гэтак жа аднадушна адмаўлялі нам, выбаршчыкам, у праве на сваю думку, на свой голас. "Мітынгі нашаму спокойнаму, работяцкаму Брэсту не нужны!"

— Дык што, члены гарвыканкама увогуле адмаўлялі берасцейцам у праве на мітынг? — задаў слушнае пытанне адзін з радцаў.

Члены гарвыканкама сумяліся, але нехта ўсё ж знайшоўся:

Працяг на стр.3

«...ТЫ МАЕШ ВЕРУ, А Я МАЮ ўчынкi...»

Як ні упіраліся апаратчыкі, але пад націскам веруючых і групы падтрымкі БНФ «Адраджэньне» Бярозаўскага раёна усё-такі далі дазвол на адкрыццё Свята-Мікалаеўскай царквы, помніка драўлянага дойлідства XIII стагоддзя ў вёсцы Чарнякава.

На жаль, дзяржаўныя установы, якія павінны ў значным разбурэнні помніка, не далі ні рубля на яго аднаўленьне. Таварыства аховы помнікаў, якое зьбірае у шапку па 30 капеек, ня лічыць неабходным падтрымаць матэрыяльна народ у гуманнай справе. А тым часам бабулі нясуць апошнія роўлі сімвалічнай пенсіі на алтар помніка, астатнія веруючы ходзяць па хатах з працягнутай рукою.

Ад імя веруючых спадзяемся на дапамогу чытачоў «Шляху» у пошуках звапа для царквы. Інфармацыя па гэтым пытаньні просім накіроўваць па тэлефоне 2-45-72 у г.Бярозе.

Акрамя Свята-Мікалаеўскай царквы ў Бярозаўскім раёне рыхтуецца да адкрыцця царква Боскай Маці ў вёсцы Сакалова, вядуцца работы па рамонту касцёла ў вёсцы Сігневічы.

А.Маразюк.

БЮРАКРАТЫЧНЫЯ ГУЛЬНІ

Зьмяшчаем выняткі з трох дакументаў, якія сведчаць пра «вольнасьці» прадстаўнікоў адміністрацыі Брэсцкай абласной управы Дзяржбанка СССР. Гэта, здагадваецца, тыповыя факты парушэнняў Закона аб працы бюракратычным апаратам і яго беспакаранасьці, так бы мовіць, сацыяльнай аховы паводле прынцыпу «рука руку мие»...

От ст. инспектора Брестского областного управления Госбанка СССР Корзенкова Б.И. Просим проверить законность предоставления отпусков и соответственно выплаты заработной платы Алчакову В.И. при выезде в ПНР с 25 по 30 октября 1988 г., Смаль Л.В. с 5.08.1988 г. и с 27.03 по 7.04.1989 г. при выезде в ПНР, Смаль Л.В. и Гаврилюк М.С. при выезде по туристическим путевкам в ГДР с 6.01 по 18.01.1989 г. По поручению членов КПСС /подпись/.

Брестский городской комитет народного контроля т. Корзенкову Б.И. Проверкой Вашего заявления установлено нарушение, выразившееся в том, что Смаль Л.В. и Гаврилюк М.С. в этом году представлялись кратковременные отпуска в счет очередного отпуска без соответствующего оформления согласно КЗОТ. В комитет народного контроля приглашался т. Алчаков В.И., где ему на это указано.

Председатель комитета Б.И. Фирсов.

Прокуратура Ленинского района г. Бреста гр-ну Корзенкову Б.И.

Факты подтвердились. При нахождении за границей /частная поездка/ зав. производственным отделом Алчакова В.И., оухгалтера 1-ой категории Смаль Л.В., оухгалтера-кассира Гаврилюк М.С. им в таблице рабочего времени проставлялись рабочие дни. За нарушение трудового законодательства т. Алчаков В.И. предостережен прокурором района о недопустимости подобных фактов, и в случае повторения он будет привлечен к ответственности.

И.о. прокурора Ленинского р-на г. Бреста мл. советник юстиции А.И. Федорук.

Паскрытум. Бось так: па тэдня-два «должностные лица» гуляюць за мяжой, уласная кантора палічвае ім зарплату, а у выніку — лёгкае, па сутнасці, учуваньне парушальнікаў: «указано», «предостережен»... Група работнікаў вытворчага аддзела не пагадзілася з гэтым і накіравала лічце адзін ліст — тав. Завішу В.В. Пакуль што ніякага адказу не атрыма-ла.

Алесь Каско.

Пачатак на стр. 1

Бяроза. Песімісты, якія ўжо пабачылі прыбудову да Бярозаўскага райкама партыі, распачаюць пад час перабудовы, пасьпелі зрабіць выснову: да цяжкіх і запяжных баёў рыхтуецца мясцовы партпарат /Тып пабудовы дазволіць пасьпяхова трымаць кругавую абарону пад час перадачы ўлады Саветам/.

Аптымісты, наадварот, спадзяюцца на мірную перадачу прыбудовы пад Палац піянераў, якога так не стае гораду, і просяць будаўнікоў тэрмінова і якасна выканаць усё будаўнічыя работы.

Аналагічны падарунак, толькі ўжо для новых абраннікаў народа, рыхтуе цяпер дзеючы Савет /райвыканкам/. А мо лепей было б зрабіць хоць нейкі падарунак народу?

Берасьце, 19 ВЕРАСЬНЯ. У канфэрэнцызале Аблсаўпрофа адбыўся агульнагарадскі сход па абмеркаваньню праектаў Законаў аб выбарах. Сход прыняў пастанову, распрацаваную Радай БНФ. Рэдакцыя абласной газеты «Заря» пра гэты сход не апублікавала ні аднаго радка, хаця яе карэспандэнт В.Канавалюк на гэтым сходзе прысутнічаў і, нават, атрымаў у рукі пастанову сходу.

Берасьце, 12 і 17 КАСТРЫЧНІКА. Некалькі сот веруючых правялі на прыступках Аблвыканкама несанкцыянаванага мітынгу з патрабаваньнем неадкладна вызваліць з-пад архіву будынак Брашчэйскай царквы. Патрабаваньня веруючых задаволены.

Берасьце, 28 КАСТРЫЧНІКА. У цэнтры горада на вул. Савецкай адбыўся Рэквіём памяці загінуўшых продкаў «Дзяды». Гарадскія і раённыя ўлады забаранілі ўшанаваньне, але Рада БНФ апрастэставала гэта рашэньне Ленінскага райвыканкама і правяла Дзяды. Міліцыя спрабавала на вачах у смуткуючых людзей затрымаць арганізатараў і удзельнікаў Рэквіёму, што магло справакаваць парушэньні правапарадку. На працягу тыдня арганізатараў і удзельнікаў Рэквіёму выклікалі ў міліцыю ў якасьці сведак, але зь міліцыі яны выходзілі ўжо ў якасьці парушальнікаў правапарадку /гл. «ЛіМ» 10.11.89г./.

ПОДЛОГ

8 сентября 1989 г. в брестской областной газете «Заря» было опубликовано письмо-обращение работников Головного специализированного конструкторского бюро /ГСКБ/ «к людям труда всех республик» под хлестким заголовком «Не допустим крови и слез!», якобы, принятого на собрании всего коллектива.

Технология принятия этого обращения заимствована из прошлого с небольшой модернизацией.

Этот нелепый текст обращения был потихоньку принят вначале на собрании коллектива отдела тепловых машин /ОТМ/, как я понимаю, для того, чтобы автором выступал не один человек /ведущий конструктор Н. Грицук/, а нечто более внушительное, коллектив около 60 человек.

Затем, 1 сентября, созывается в рабочее время в пеху митинг, о цели которого участники узнали на самом митинге. Митинг открыл секретарь партбюро М. Шомин. Н. Грицук эмоционально зачитал обращение. Все выступающие были против принятия обращения по разным причинам:

Во-первых, присутствовало не более 120 человек, что составляет менее половины коллектива; ~~галаць~~ неправомочность данного собрания выступать от имени всего коллектива ГСКБ;

Во-вторых, вызвало сомнение утверждение о том, что это инициатива ОТМ, а не горкома КПБ. Это сомнение подтвердилось немедленной публикацией обращения;

В-третьих, самое главное, мы не вправе формулировать свое мнение о тех или иных событиях на основе противоречивой информации, поступающей из национальных республик. Подобные некомпетентные обращения могут только обострить обстановку. Кроме того, процессы, происходящие в Прибалтике, по своей сути принципиально отличаются от событий в Закавказье и

Продолжение на стр. 3

Пачатак на стр.1

- Почему же, вот если, скажем, митинг, осуждающий притеснение русскоязычного населения в Прибалтике, — тогда я "за"!

Пры разьвітаныі радшау заклікалі разам "в одной упряжке" працаваць на перабудову. Але на усялякі выпадак спыталіся:

-А вы, воообще-то, за перестройку?

-А вы? — вырашылі на усялякі выпадак пераканацца і радшы.

Адказам было гнятлівае маучаньне. Але, бадай, галоўным козырам, які меўся канчаткова пахаваць ініцыятыву Рады, было рашэнне гарвыканкама аб правядзенні за дзень да митингу, 19 верасня, агульнагарадскога сходу з планам, як блізнятка падобным на план митингу, заяўлены Радой. Праўда, радшау сталіся пераканаць, што пастанова была прынята яшчэ 31 жніўня. Пазьней у гэта было пярэжа і таму, што пра сход, да якога заставалася пяць дзён, у Берасьці ніхто ня чуу, ведаць ня ведау. У тым ліку і работнікі райкамау партыі.

Апратэстоуваць рашэнне гарвыканкама, якое зь юрыдычнага боку было элементарным беззаконьнем, Рада ўжо ня мела часу. Таму вырашыла прыняць актыўны ўдзел у гарадскім сходзе. Аднак ніводнай афіцыйнай аб'явы пра яго на вуліцах так і не зьявілася. Тым ж, што вывешваліся сябрамі БНФ, нехта старанна зрываў. Нягледзячы на гэта канфэрэнцзала Аблсаўпрофа аказалася запоўненай людзьмі.

Роўна а 19 гадзіне на сцэну падняўся нікім ня выбраны прэзідыум на чале з сакратаром гарвыканкама Т.Суворавай. Ня ведаю, ці памятае гэтая зала такую актыўнасьць людзей, такое жаданьне выказацца, уменне данесьці і адстаяць сваю думку. Пазіцыю рэгіянальнай Рады БНФ па законапраектах выказаў Р.Бакіевіч. Яна была сустрэта апладысьментамі. Пазьней У.Базан зачытаў і перадаў прэзідыуму праект пастановы сходу, падрыхтаваны Радой, пасля чаго па прапанове з залы абодва радшы былі уведзены ў пратакольную групу.

Недахопу у выступаючых не было, аднак людзі хачелі ведаць, як жа ставяцца да законапраектаў дэпутаты Вярхоўнага Савета БССР Г.Гадун, Т.Паўлючык і Г.Рудкевіч, прысутныя на сходзе: менавіта ж ім не пасрэдна давядзецца вырашаць лёс гэтых законапраектаў. На вялікі жаль, не зважаючы на просьбы людзей, ні адна з дэпутатаў так і ня выказалася, бо Суворавя аб'явіла аб закрыцьці сходу. Прэзідыум дружна накіраваўся да выхаду, "забыўшы" аб прапанаваным праекце пастановы сходу і увогуле аб прыняцьці нейкай пастановы. Аднак пасля таго, як нехта з прысутных прапанаваў выбраць свой прэзідыум і працягнуць сход, "ганароваму прэзідыуму" давялося вярнуцца.

Нягледзячы на тое, што частка "арганізаванай" публікі пакінула залу, астатнія /каля 250 чалавек/ амаль аднагалосна падтрымалі праект пастановы Рады БНФ /супраць было 3 галасы з залы і 4 з прэзідыуму/.

Так закончыўся гэты сход, на якім, бадай, упершыню у Берасьці перамогу атрымаў Народ. Аднак яшчэ не адзін дзень члены пратакольнай групы Бакіевіч і Базан абівалі парогі гарвыканкама, змагаючыся ледзь не за кожны пункт пастановы, якую настойліва імкнуліся "адрэдагаваць". Не удалося.

Але хаджэнне па прыступках галоснасьці у Берасьці толькі пачынаецца.

М.Пракаповіч

ЯК ФАБРЫКУЮЦА "ПРАТЭСТЫ"

28 жніўня гэтага года на вытворчае аб'яднаньне "Кузлітмаш" у Пінск даляцеу лямант з Малдавіі. Ён меў выгляд тэлеграмы наступнага зьместу:

Тирасполь.

Пинск.

Товарищи!

Президиум Верховного Совета Молдавской ССР одобрил дискриминационные антиконституционные проекты Законов о языке и вынес их на рассмотрение предстоящей сессии Верховного Совета МССР.

Указанные Законы ущемляют интересы всего русскоязычного населения. Повторяется все то же, что в Прибалтике.

С 21-го августа мы бастуем. Наша политическая забастовка за двуязычие — молдавский и русский.

Прошу выразить свою солидарность в наш адрес; копии в Президиум Верховного Совета Молдавской ССР, Президиум Верховного Совета СССР.

= Забастовочный комитет =.

29 жніўся "солидарность" была праўлена:

Пинск.

Тирасполь, ПО "Точлитмаш";

Кишинев, Президиум Верховного Совета МССР;

Москва, Президиум Верховного Совета СССР.

Пятитысячный коллектив пинского ПО "Кузлітмаш" выражает свою солидарность русскоязычному населению Молдавии, выступающему с законными требованиями за двуязычие — молдавский и русский.

Мы протестуем против одобренного Президиумом Верховного Совета Молдавской ССР дискриминационного антиконституционного проекта Закона о языках и призываем всех депутатов Верховного Совета Молдавии принять Закон, отвечающий законным интересам всего населения республіки.

Мы уверены, что разум возобладает над эмоциями.

По поручению коллектива ПО "Кузлітмаш":

Генеральный директор

= Лобанов =

Секретарь парткома

= Колб =

Председатель СТК

= Кузмич =

Председатель профкома

= Малашицкий =

Секретарь комитета комсомола

= Гузаревич =.

- Ну і што? — скажа чытач, — у Савецкай дзяржаве перыяду галоснасьці кожны можа выказаць сваю згоду, ці нязгоду...

Вось тут і пачынаецца самае цікавае. Справа ў тым, што "пятитысячный коллектив" /дарэчы, гэта лічба звышана на некалькі сапен/, але аўтар тэлеграмы ў Малдавію вырашылі, відаць, што калі фальсіфікаваць — дык з размахам/ нават не здагадваўся аб існаваньні згаданых тэлеграмаў. Гэта стала вядома рабочым "Кузлітмаша" крыху пазьней і выпадкова. Потым выявілася, што старшыня СПК Кузьміч ведаў аб тэлеграмах столькі ж, колькі і "пятитысячный коллектив", і тэксту не падпісаў, а Малашыцкага і Гузарэвіча ў той час у Пінску не было.

Цяпер прыгадаем "Пісьмо з Прыбалтыкі", апублікаванае ў газетах "Звязда" і "Чырвоная змена" 10 жніўня 1989 года, і, як стала пазьней вядома, — таксама фальшывае. Становіцца зразумелым, што ў барацьбе супраць уласнага народу бюракратыя аб'ядноўваецца і ня грэбуе самымі бруднымі сродкамі.

Пятрусь Ракаўскі

Начало на стр.2

Средней Азии: руководство прибалтийских республик отражает интересы своих народов и способно к цивилизованному диалогу со всеми политическими движениями и партиями на пути к восстановлению своего государственного суверенитета и независимости.

За это обращение проголосовало 64 человека /из 310 работающих/. После многочисленных протестов рабочих и ИТР было принято решение обсудить данное обращение по отделам. Поскольку разумность такого решения ни у кого не вызвала сомнений, присутствовавшие, вполне удовлетворенные, разошлись, не потребовав за это очевидное решение голосования.

Это позволило секретарю партбюро М.Шомину отправить обращение в редакцию "Зари", то есть совершить элементарный ПОДЛОГ, но не в юридическом смысле

ле /я не сомневаюсь, нужные бумаги оформлены как надо/, а в моральном, нравственном. Шомина понять можно: он исполнил порученное дело так, как это делалось десятилетиями, надеясь, что сталинско-брежневская психология бессмертна.

Работниками ГСКБ, не согласными с таким отношением к своему мнению, был направлен протест в редакцию газеты "Заря". Единодушно выступили расочие, интеллигенция проявила "дальновидность" — промолчала, как и во все предыдущие годы, что не раз приводило страну на грань катастрофы. На публикацию протеста, подписанного 46 работниками ГСКБ, рассчитывать не приходится: в партийном аппарате еще не появилась установка — "поступать по совести", то есть не вмешиваться без знания дела в деликатные национальные вопросы.

Е.Мелянюк, эл.монтажник,
В.Чернышов, слесарь.

ХТО ЗЬЯДАЕ МЯСА?

Нечакана цікавай аказалася газета "Заря" ад 27 чэрвеня 1989 года. Яшчэ ё: у ёй зьмешчаны і паня- рэднія вышкі ўсесаўзнага перапісу 1989 года насе- льніцтва Берасьцейскай вобласці і інтэрв'ю з на- мезьнікам старшні аблшканкама А.С.Гурунчуком пад інтрыгуючай назвай "Галонны на мяса?".

Зь інтэрв'ю, якое зьмешчана пад рубрыкай "По- слухам к авторитетно", ці то 21,6 тыс.тон мяса рэа- лізавана за 5 месяцаў бягучага года ў Берасьці /на- сельніцтва 258 тыс.чал./, ці то ва ўсёй вобласці /насельніцтва 1458 тыс.чал./ — зразумель п'яжка.

Калі не паленавацца і падлічыць, то ў першым вы- падку на кожнага берасьцейца абрушваецца неверагод- ная лічба ў 200,9 кг мяса ў год. А ў другім — на кожнага жыхара вобласці — толькі 35,6 кг. І калі ўлічыць, што ў сярэднім па Савзе гэтая лічба скла- дае 66 кг, то робіцца зразумела, чаму жыхары воб- ласці "пухнуць з голаду".

Выклікае недауменьне і заява Гурунчука А.С. аб тым, што для забеспячэння насельніцтва мясам, воб- ласць павінна павялічыць яго вытворчасць на 10 %, бо, між іншым, вытворчасць мяса толькі ў адным Бя- розаўскім раёне ў 1988 годзе складала 168 кг на кож- нага жыхара раёна ў год /на дадзеных газеты "Маяк камунізма"/.

Дык хто ж зьядае наша мяса і што мы за гэта маем?
С.Амьальчук.

У АПТЭЦЫ ПЕРАД І ЗЬВЕЗДАМ САБЕГАЎ

ПІЛІП: дайце, калі ласка, што небудзь ад сэрца.
АПТЭКАРКА: Прабачце, але нічым ня можам дапамаг- чи — усё раскупілі наменклатурныя работнікі.

ПАСЬМ ЗЬВЕЗДУ

Прыехаўшы ў раён, депутат Піліп, дояр па прафе- сці, наслухаўшыся "антисавецкіх", як ён вызначыў, прамоу, якія гучалі на зьездзе, адразу завітаў у кампетэнтныя органы:

— Вяршыце мяне як ворага народа: быў, чуў, сам, нават, за нешта галасаваў. Улічыце — здаўся сам!

У кавярцзяках запісаў К.ПІСЧАНКІН.

КАСАЧЫ — ПАД АСФАЛЬТ?

Некрануты ўчастак палескага ландшафта... у Брэсь- це. Дзе? За Палацам піянераў, на другім баку Мухаў- ца. Пяць відаў расьлін і жывёл з Чырвонай кнігі БССР /касачы бязьлісты і сьбірскі, белы гарлач, балотная чарапах, рэмез/ на той маленькай тэры- торыі. Пачуўшы крокі, непадалёку ад мяне узьляцеў фазан. Па вадзе плаваюць качкі. Аднаго разу назі- ралі тут нават пугача. Вось, думаецца, патурбаваў- ся нехта, каб у горадзе захаваўся куточак прыроды. Толькі, відаць, нядоуга яшчэ прыйдзецца гараджанам ім любавацца, бо паводле плана горадабудаўніцтва шпарка пачнецца тут "наданьне высакароднасьці". Плавуецца будаўніцтва... парка. Навязуць пяску, пад якім пахаваецца ўся гэтая непаўторнасьць, ды зро- бяць акультураную "прыроду".

Даўно б'е трывогу літаральна важа за гэты учас- так Я.І.Федзькоў, член праўленьня Беларускага эка- лагічнага саюзу /БЭС/. "Гэта ж "лёгка" горада, — гаворыць ён. — Як гэта можна не зразумець?" Вось і прапануе Яўген Іванавіч зрабіць у горадзе гідра- заказьнік, а пры ім — музей. Ды ніяк ягоньня словы ня дойдуць да тых, каму адрасаваны, — у аблкам- прыродзе, гарвыканкаме і вухам не вядуць.

Кіраўнік "з галавой" меў бы грошы, і не малія, ажыцьцявіўшы прапановы Федзькова: Брэст жа — ту- рысцкі горад! Хіба ня ведаюць пра гэта гарадскія ўлады? Ведаюць, ды што ім тая гарлачы і касачы! Падстрыжаныя дрэвы, заасфальтаваныя сыяжынкi, ле- бедзі ў сажалы-сподачку — вось што, бадай, ім даспадобы. І галоўнае — відавочны клопат пра куль- туру горада! А на мой погляд, гэта і ёсьць дрыму- чае бескультур'е, адна зь яскравых праю бездухоў- насьці і бяздумнасьці.

У.Лулакоў, член праўленьня БЭС.

НАШ СЛОЎНІК

Тоталитарный /новолатинск. totaliter — цэліком, поўнасьцю (объемлющий) — тотали- тарный режим — фашистский режим /см. фашизм/.

"Словарь иностранных слов". Государст- венное издательство иностранных и нацио- нальных словарей, Москва, 1955.

БЕЛАРУСКІ ГІМН НАРОДНЫ ГІМН

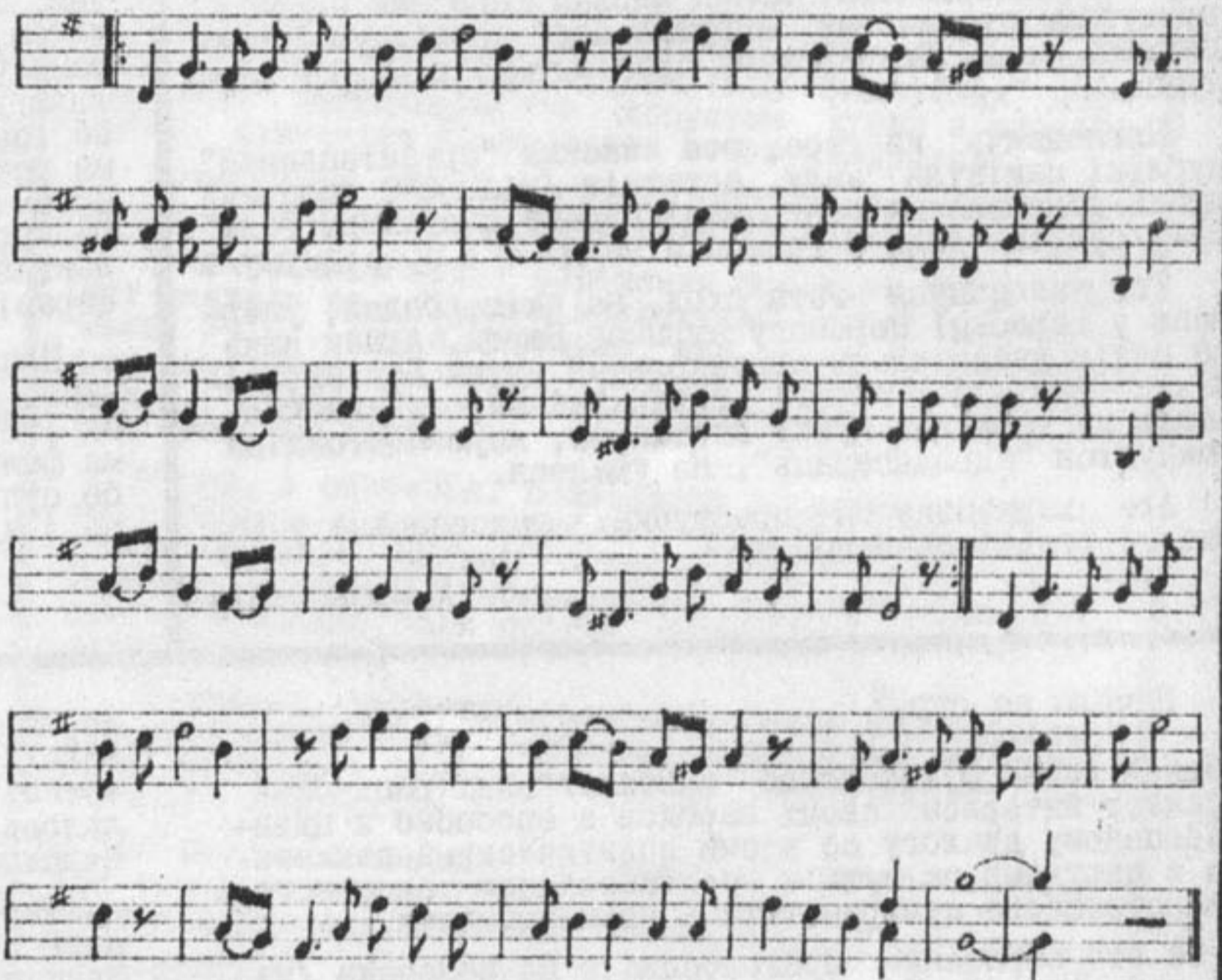
Мы ідзем шчыльнымі радамі
На вольны родны свой прастор,
Хай воля вечна будзе з намі,
А гвалту мы дамо адпор, дамо адпор.

Няхай жыве мгутна, сьмелы
Наш беларускі родны дух, родны дух,
Штандар наш бел-чырвона-белы
Накрыі сабой народны дух.

На бой за шчасьне і за волю
Народу слаўнага свайго,
Браты, нярыелі мы даволі
На бой усё да аднаго, да аднаго.

Імя і сілу беларуса
Няхай пачуе й бачыць той, бачыць той,
Хто сьмее нам нясьці прымуся
І першы выкліча на бой!

Браты, да шчасья мы падходзім,
Хай гроў грывіць яшчэ мацней,
У крываўных муках мы народзім
Дыцье банькоўшчыні сваей,
Дыцье банькоўшчыні сваей!!!

ШЛЯХ

3-89

Нумар падрыхтавалі: Мікола Пра- каповіч /рэдактар/, Уладзімір Базан, Валыніна Мароз. Адрас для карэспандэнцыі: 224000, г.Брэст, пашташт, а/с 31. Тэле- фон для паведамленьняў: 6-51-35.

Меркаваньні аўтараў апублікаваных матэрыялаў не абавязкова супадае зь меркаваньнямі рэдакцыі, рэгія- нальных Рад БНФ і сойма БНФ "Адраджэньне". Пагад- ваем, што бяз Вашых ахвяраваньняў выданьне "Шляху" стане немагчымым. Фармат — палова друкаванага ар- кулы. Друкарня пана марціна Кухты. Наклад — 3000.